

den Bestaaenhed, at de altid kunne gaa med til at anlægge Jærnbaner i et næsten ubegænset Antal. Kan man faa en Plan og Koncessionslögere, vil man hos enhver Indenrigsminister altid kunne komme til Enighed om Jærnbaner. Om det skulde være af den Grund, at enhver Indenrigsminister ønsker, efter at han har fratraadt sit Embede, at der skal kunne tilføjes til hans Navn: Saa og saa mange Mil Jærnbaner anlagde han, det ved jeg ikke, men jeg er tilbøjelig til at tro det. Jeg tror endog, at hvis jeg selv kunde tænke mig Væren af at blive Indenrigsminister, vilde jeg være stolt af, at det kunde siges om mig, at jeg havde anlagt en saa og saa stor Masse Mil Jærnbane. Det gaar med Indenrigsministre og Jærnbaner, ligesom det gaar med Amtmænd og Sygehuse. Saadan en Ting kan en Amtmand ikke staa for. Naar Talen er om et Sygehus, er der ikke den Amtmand til, som ikke vil have det. Alle Amtmænd ville have Sygehus paa samme Maade som alle Amtmænd ville have Landeveje. Om ogsaa alle andre Mennesker i Egnen bede sig fritagne for en Landevej, holder Amtmanden paa, at den skal anlægges. Netop saaledes gaar det Indenrigsministre med Jærnbaner, i alt Fald har jeg aldrig hørt om nogen Indenrigsminister, som har sat sig imod Anlæget af en Jærnbane. Naar nu Rigsdagen vilde fraskrive sig Retten til at give Koncession og lægger det hele over i Ministerens Haand, tror jeg at kunne svare for, at der vil blive mindre Ende paa Jærnbaneanlæg, end der nogen Sinde før har været, og da jeg er en Modstander af disse Jærnbaneanlæg, er jeg ogsaa en bestemt Modstander af Forslaget. Jeg sætter mig, saa meget jeg kan, imod det og tilraader ærede Medlemmer at stemme imod det. Det er altsaa blandt andet af denne Grund, men mest rigtignok af den Grund, som er bleven udtalt af et andet æret Medlem, at Rigsdagen derved fraskriver sig den Ret, vi hidtil have haft. Jeg tilstaar imidlertid at min anden Grund vejer for mig ikke synderlig mindre. Dernæst maa man jo ogsaa huske paa, at ved alle disse Jærnbaneanlæg gaa mange Gange de Kapitaler, som kunde anvendes til andre Ting, bort fra disse. Der er forfællelige Sager, som Folk rundt om fra Landet bringe frem for Regeringen og for Resten ogsaa for Rigsdagen i forskellige Andragender. Det er f. Eks. Forslag til Havneanlæg. Men de ere ikke i Kurs. Vil man komme frem med den Slags Ting, bliver der sagt: Nej, det bliver ikke til noget. Hvor der kommer Ønsker frem i denne Retning, kommer man i Reglen ikke

igennem med dem. Imidlertid ere jo netop dog Havneanlæg og den Slags Ting i et Land som Danmark efter min Mening i de fleste Tilfælde af langt større Betydning end Jærnbaneanlæg. Men Andragender i denne Retning blive som sagt i Almindelighed ikke modtagne, eller i alt Fald bliver der svaret saaledes som jeg husker, at det i sin Tid skete, den Gang vi havde Loven for om Stagensbanen, som det for Resten efterhaanden er gaaet anderledes med, end jeg den Gang tillod mig at saa den ærede Indenrigsminister. Den Gang blev der svaret: Det skal være en Jærnbane, det kan ikke nytte med et Havneanlæg, det bliver enten for dyrt eller passer ikke. Men deroppe gik alle Folks Ønsker ud paa at faa en Havn for Fiskeriets Skyld, men — saa fik de en Jærnbane. Paa samme Maade gaar det mange Steder. Det vilde være langt bedre, om der blev anvendt noget til Havneanlæg, men i Stedet derfor bruger man Pengene til Jærnbaner. Men det, som er Hovedsagen for mig — jeg skal ikke trække Tiden længere ud — er at faa bestemt udtalt, at jeg ikke ønsker at være med til Bedtagelsen af et saadant Lovforslag som dette, og jeg anbefaler derfor ærede Medlemmer ikke at gaa ind paa dette Lovforslag, som i alt Fald jeg vil stemme imod.

Steel: Efter den stejteste Maade, hvorpaa flere ærede Medlemmer af dette Ting have stillet sig lige over for dette Lovforslag, bliver min Stilling maaste lidt vanskelig, idet jeg, om jeg end langt fra kan sige, at jeg fuldt ud sympatiserer med Lovforslaget, dog ikke ser saa sort paa det som flere ærede Medlemmer. Hvis den Tanke, der har ledet til Forelæggelsen af Regeringens Lovforslag, har været den at søge at faa faste Regler for hvilke Betingelser der fordres for Koncessions Givelse, saa sympatiserer jeg fuldstændig med den, jeg finder det rigtigt, at der fastslaaes Regler for, hvilke Betingelser der fordres opfyldte, for at Koncession kan gives paa Jærnbaner. Det ærede Medlem ved sikkert godt, at naar der foreligger Ønsket om Koncession paa Jærnbaner, foreligger dette i Almindelighed for Tinget i en saare mangelfuld Form, det foreligger næsten aldrig med Plan eller Overslag og næsten aldrig, kan jeg sige, med nogen Udstat til at kunne staa det Beløb, som forlanges, støttet af de store og de smaa Kommuner. Man kan frit oversætte det saaledes. De ærede Herrer sige saaledes til Rigsdagen: Giv os et saa og saa stort Beløb pr. Banemil, saa skulle vi se, hvad vi kunne gøre for at staa os en